

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/90/2024
Identifikačné číslo spisu:	8620200247
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8620200247.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. P., narodeného I., bytom R., zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej Orange Slovensko, a. s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 5.000 eur, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-3C/13/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 3. októbra 2023 sp. zn. 13Co/51/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 3. októbra 2023 sp. zn. 13Co/51/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 8. decembra 2022 č. k. 3C/13/2020-145 výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil právne najmä odkazom na § 13, § 19 písm. d), § 36, § 41, § 42, § 290 CSP, § 11, § 13, § 52 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej „ZOOÚ“), § 56 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, podľa čl. 10 ods. 2, 3 Listiny základných práv a slobôd.

1.2. Vécne okresný súd dôvodil tým, že 9. februára 2017 L. R. našiel v R. za budovou na P., v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a. s. v neuzamknutom priestore určenom na skladovanie papierového odpadu medzi papierovým odpadom archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo množstvo (483) originálnych písomností s osobnými údajmi účastníkov (zákazníkov) spoločnosti Orange Slovensko, a. s., vrátane originálov písomností s osobnými údajmi zákazníkov. Z rozhodnutia ÚOOÚ SR zo 16. augusta 2017 č. 00777/2017-Os-17 bolo zistené, že sprostredkovateľ spoločnosť ELSIG s. r. o. porušil ustanovenie § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona tým, že pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko, a. s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka ako aj informácie o predajnom mieste nepostupoval

s náležitou starostlivosťou, pričom tieto boli uložené v archívnej krabici s označením ARCHIVE BOX, TYP 1/75, na bočnej strane, ktorej je rukou napísané „ID 350GPBO1 ORANGE SLOVENSKO, a. s. CHYBNÉ SIM KARTY VÝMENA 2011, 08. 11. 2011 - 03. 11. 2012“ a umiestnené v sklade na papierový odpad nachádzajúceho sa za budovou, v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a. s. na Ul. Hlavná 60 v Stropkove. Úrad rozhodnutím z 22. decembra 2017 č. 01515/2017-Os-9 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovanej, spoločnosti ELSIG s. r. o. za porušenie povinnosti v súvislosti s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a v súvislosti s likvidáciou dokumentov pokutu vo výške 5.000 eur.

1.3. Súd prvej inštancie mal preukázaný skutkový a právny základ bezpečnostného incidentu, ktorým bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu, a za ktorý v administratívnom konaní (voči štátu) zodpovedá osoba poverená žalovanou spracovávaním osobných údajov jej klientov. Po tomto preukázaní základu nároku dospel súd prvej inštancie k záveru, že je primerané zaviazat' žalovanú na zaplatenie sumy 3.300 eur titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu. Keďže žalobca si uplatnil sumu 5.000 eur, vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa názoru súdu suma 3.300 eur naplňa preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá reálna náhrada spĺňať. Bol názoru, že osobné údaje sú vstupnou bránou do súkromia každého jednotlivca, preto existuje naliehavá spoločenská potreba na ich dôslednej ochrane, keď svojím obsahom a povahou možno právo na ochranu osobných údajov a právo na súkromný život zaradiť medzi základné ľudské práva a slobody. Súčasťou práva na rešpektovanie súkromného života je i ochrana osobných údajov. Práve z tohto dôvodu ide o mimoriadne citlivú oblasť spoločenských vzťahov, do ktorých bolo protiprávnym konaním, za ktoré zodpovedá žalovaná, zasiahnuté.

1.4. K žalovanej vznesenej námietke premlčania uviedol, že začiatok všeobecnej trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je rozhodne deň 9. februára 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcami, nie odo dňa (25. januára 2017), kedy si tlačivá v sklade naposledy „všimol“ vedúci predajne Orange v R.. Nasledujúcim dňom, t. j. 10. februára 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula dňa 10. februára 2020. Len voči nároku uplatnenému po dni 10. februára 2020 by bolo možné s úspechom v konaní namietat' jeho premlčanie. A to nie je prípad nároku uplatneného žalobcom v tomto konaní, pretože z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 17 spisu) je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 6. februára 2020, teda pred uplynutím premlčacej doby.

1.5. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 3. októbra 2023 sp. zn. 13Co/51/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie výrokom I. potvrdil vo výroku I. v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto časti zamietol, výrokom II. žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadost'učinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu. Uviedol, že v dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovoprávnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobcu bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov, keď súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostnému riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybné

dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna.

2.2. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná vzhľadom k tomu, že dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená jednoznačne, kedy boli predmetné písomnosti ponechané v príručnom sklade. Poukázal na to, že je nutné brať do úvahy aj skutočnosť, že v danom prípade ide len o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov, ale nebolo v konaní preukázané, že by došlo k takémuto zásahu. Táto skutočnosť bola podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie výšky primeranej finančnej náhrady. Vo vzťahu k stanovenej výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa javila odvolaciemu súdu byť priznaná náhrada zo strany súdu prvej inštancie neprimerane vysoká a poukázal na to, že pri náhradách nemajetkovej ujmy pri pozostalých z dopravných nehôd sa tieto sumy pohybujú cca 15.000 až 20.000 eur pri príbuzných v priamom rade, čo však závisí od individuálnych okolností prípadu, ale berúc do úvahy takto priznané sumy, ako aj berúc do úvahy nároky, ktoré sú priznávané osobám ako obetiam trestných činov, je nepochybné, že miera zásahu do osobnostných práv v tomto prípade je nepomerne nižšia. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (4.350 eur, § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z.). Zároveň bolo nutné brať do úvahy to, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, došlo len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo nepochybne odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z vyššie uvedenej úvahy, t. j. 435/2, t. j. cca 220 eur. Odvolací súd konštatujúc, že neboli zistené ani dôvody, akými sú napr. škandalizácia žalobcu, opakovanie, či zvyšovanie intenzity konania, úmyselné konanie žalovanej, považoval za dôvodné túto sumu ponížiť o 50 %, t. j. na 110 eur.

2.3. Pokiaľ sa týka otázky premlčania žalobcom uplatneného nároku v konaní, odvolací súd námietku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú, stotožnil sa s odôvodnením súdu prvej inštancie v bode 107. až 114., na ktoré v celom rozsahu poukázal. Začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka považoval odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to 9. februára 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom, ktorá skutková okolnosť predstavuje moment vzniku bezpečnostného incidentu. Aj podľa odvolacieho súdu nasledujúcim dňom 10. februára 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula 10. februára 2020, keď žaloba bola na súd doručená dňa 7. februára 2020, teda pred uplynutím premlčacej doby.

2.4. O trovách konania (pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s odkazom na § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nakoľko jeho odôvodnenie nespĺňa zákonné, ústavné, ani medzinárodné požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie. Poukázala na skutočnosť, že samotný žalobca v žalobe uviedol, že osobné údaje žalobcu a ďalších klientov žalovanej sa najmenej v období od 25. januára 2017 do 9. februára 2017 nachádzali v neuzamknutom sklade a osobné údaje boli vystavené možnosti neoprávneného sprístupnenia neobmedzenému okruhu subjektov a v tejto súvislosti žalovaná vzniesla námietku premlčania, keď mala za to, že premlčacia lehota začala plynúť 26. januára 2017 a uplynula 26. januára 2020. Bola názoru, že z pohľadu plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby k začiatku jej plynutia došlo v deň nasledujúci po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo aspoň ohroziť osobnostné právo žalobcu. Citovala viacero rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých bola riešená otázka momentu začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby pri uplatňovaní práva na zaplatenie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy a vytkla súdom nižších inštancií, že vo svojich rozhodnutiach nijakým spôsobom nezdôvodnili, prečo sa v tejto otázke odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe.

3.2. Podľa dovolateľky odvolací súd sa náležite nevysporiadal s problematikou zásady úspechu v spore pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a v tejto časti považovala jeho rozhodnutie za arbitrárne. Uviedla, že odvolací súd len stroho konštatoval, že o trovách celého konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal procesne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom sa nezaoberal jej odvolacími námietkami, ktorými

namietala, že žalobca bol v spore úspešný iba čiastočne (dokonca takmer minimálne, nakoľko sa žalobou domáhal priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur a bola mu priznaná suma 110 eur) a taktiež sa nezaoberal jej argumentáciou, aby pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo podľa § 257 CSP. Poukázala na skutočnosť, že právny zástupca žalobcu v inom skutkovom a právne identickom prípade zastupuje ďalších 42 žalobcov, ktorým bola rovnako priznaná suma 110 eur, avšak vzhľadom na počet žalobcov bola na účet právneho zástupcu žalobcov poukázaná suma 50.877,60 eur. Podľa dovolateľky nožnice medzi žalobcom požadovanou čiastkou peňažnej náhrady a judikovanou čiastkou sú v tomto prípade tak široko otvorené, že odôvodňujú legitímnu otázku žalovanej, či vôbec žalobcovi v tomto prípade vznikol nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu, na ktorú mala žalovaná dostať zo strany odvolacieho súdu jednoznačnú odpoveď. Ďalej uviedla, že v odvolaní uviedla viacero relevantných dôvodov, prečo by mal podľa nej odvolací súd uplatniť moderačné právo z dôvodu, že vyplatenie vyššie uvedenej sumy pre 42 žalobcov je neadekvátne, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by mal súd v prvom rade sledovať. Zdôraznila, že odvolací súd sa touto argumentáciou ani len nezaoberal.

3.3. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že dovolanie je neprípustné a taktiež nedôvodné. Podľa jeho názoru vecne je námietka premlčania neopodstatnená, nakoľko bezpečnostný incident, ktorý tvorí právny základ nároku uplatneného žalobou, je svojou podstatou protiprávnym konaním, ktoré je možné označiť za správny delikt a z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že protiprávny stav, za ktorý žalovaná zodpovedá žalobcovi trval od 25. januára 2017 do 9. februára 2017. Tiež uviedol, že predmetom sporu je ochrana osobnosti, kedy je vždy základným konštatovanie zásahu do osobnostných práv, pričom priznanie nemajetkovej ujmy, príp. jej výška je okolnosťou sprevádzajúcou. Aj pri nepriznaní žiadnej nemajetkovej ujmy za súčasného konštatovania zásahu do osobnostných práv žalobcu má žalobca nárok na plnú náhradu trov konania (rozdiel je len vo výške trov vychádzajúc z rôzneho výpočtového základu - § 10 ods. 8 advokátskej tarify), práve z tohto dôvodu je konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bez právneho významu.

4.1. Navrhol dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť a žalobcovi priznať proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. V danom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

13. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľky vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho arbitrárnosti, neodôvodnenia odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nedostatočného odôvodnenia a arbitrárnosti vo vzťahu k zásade úspechu v spore, neaplikácie § 257 CSP v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania.

14. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd pripomína, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220, § 393 CSP, I. ÚS 243/2007). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov/strán sporu od 1. júla 2016 (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

14.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

15. Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor

odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

17. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

18.1. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Zároveň sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie a musí sa v odôvodnení vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

19. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (porovnaj II. ÚS 120/2020).

20. V súvislosti s vadou § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Mala za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s ňou uvádzanými podstatnými odvolacími tvrdeniami (§ 387 ods. 3 CSP), keď v odvolaní namietala, že žaloba je podaná po uplynutí trojročnej premlčacej doby, a že žalobca bol v spore úspešný iba čiastočne a preto žiadala, aby odvolací súd pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo podľa § 257 OSP a posúdil, či priznanie trov konania nie je v rozpore s dobrými mravmi, pričom odvolací súd sa touto argumentáciou vôbec nezaoberal.

21. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd sa v odôvodnení jeho rozhodnutia nezaoberal odvolacími námietkami žalovanej týkajúcimi sa začiatku plynutia premlčacej doby a náhrady trov konania. Odvolací súd k obsiahlej argumentácii žalovanej v odvolaní týkajúcej sa začiatku plynutia premlčacej doby vo svojom rozhodnutí sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v celom rozsahu poukázal, tiež uviedol, že: Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň 09. 02. 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Túto skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Nasledujúcim dňom 10. 02. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula 10. 02. 2020.

Žaloba bola na súd doručená dňa 07. 02. 2020, teda pred uplynutím premĺčacej doby. Začiatok všeobecnej premĺčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohol plynúť odo dňa, kedy si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v R.. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom „všimnutia si“ tlačív v mechu uloženom na podlahe skladu svedkom A. P.. Aj z pohľadu konkretizácie časového momentu je takáto výpoveď svedka neurčitá, keď uvedenú skutočnosť uvádza ako „naposledy som si všimol uložené tlačivá“, z ktorej však nemožno vyvodiť, či po 25. 01. 2017 sa predmetné tlačivá naďalej na podlahe skladu žalovanej nachádzali alebo nenachádzali. V prípade, ak by moment opustenia tlačív zo skladu žalovanej mal predchádzať samotnému bezpečnostnému incidentu, podstatnou by mala byť skutočnosť, v ktorý prvý deň si bol svedok istý, že tlačivá v mechu už neboli uložené na podlahe skladu žalovanej, nie kedy ich tam naposledy videl. K odvolacej argumentácii žalovanej, ktorá namietala, že pre začiatok plynutia objektívnej premĺčacej doby je rozhodujúci moment, kedy došlo k protiprávnemu zásahu, ktorý mohol viesť k nemajetkovej ujme a nie kedy došlo k ukončeniu bezpečnostného incidentu, odvolací súd však nedal žiadnu odpoveď, ako aj prehliadol celú radu dôkazov jednoznačne nasvedčujúcich tomu, že dokumenty obsahujúce osobné údaje žalobcu a ďalších dotknutých osôb sa najneskôr dňa 25. januára 2017 už nachádzali v neuzamknutom sklade/kontajnerovom stojisku na papierový odpad, na ktoré žalovaná opakovane poukazovala.

21.1. Rovnako bolo potrebné súhlasiť s dovolateľkou, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovanej týkajúcich sa náhrady trov konania, nereagoval na jej odvolacie námietky spočívajúce v argumentácii, že žalobca bol v spore úspešný len v časti (okresný súd mu priznal nemajetkovú ujmu vo výške 3.300 eur z uplatnených 5.000 eur), pričom odvolací súd ešte zvýraznil rozdiel medzi uplatnenou sumou (5.000 eur) a priznaným nárokom (110 eur). Odvolací súd sa nevysporiadal s osobitosťami prejednávanej veci, na ktoré žalovaná v odvolaní poukazovala, a ktoré majú spočívať v množstve skutkovo a právne identických vecí (na základe rovnakého bezpečnostného incidentu), v ktorých sú žalobcovia zastúpení tým istým právnym zástupcom, trovy konania spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia; trovy konania mnohonásobne prevyšujú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Uvedené podľa dovolateľky predstavovalo výnimočné okolnosti prejednávanej veci (resp. prejednávaných vecí) ako dôvod pre aplikáciu § 257 CSP. Dovolaťka už v odvolacom konaní ako ďalšiu okolnosť pre aplikáciu § 257 CSP videla to, že v skutkovo a právne identických veciach sa opakuje množstvo obsahovo aj formálne tých istých podaní odlišných iba označením strany sporu, spisovej značky a dátumu podania oproti podaniu použitému v inom konaní. Napokon, odôvodnenie napadnutého rozsudku k trovám konania mlčí aj vo vzťahu k dovolateľkou použitému odkazu na nález Ústavného súdu Českej republiky z 29. marca 2012 sp. zn. I. ÚS/3923/2011, ale najmä na uznesenie ústavného súdu zo 6. júna 2019 sp. zn. II. ÚS 113/2019.

22. Odvolací súd tak neposkytol dovolateľke náležitú a zrozumiteľnú odpoveď na jej podstatné tvrdenie uvedené v odvolaní. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť pritom aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 a 3 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov; tak ako tomu bolo v prejednávanom prípade.

23. Dovolaťka súd konštatuje, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľkou majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne a dostatočne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalovanej procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (obdobne pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/18/2024).

24. Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie dovolací súd uzavrel, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je potom nielen prípustné, ale aj dôvodné a je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450

CSP) majú za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho dostatočné odôvodnenie a zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť s tým, že osobitnú pozornosť bude venovať podstatným argumentom odvolateľky.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 445 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.